

I

Will Graham gebaarde dat Crawford plaats mocht nemen aan een picknicktafel tussen het huis en de zee en reikte hem een glas ijs-thee aan.

Jack Crawford keek naar het gezellige oude huis, met het zout-zilverige hout in het heldere licht. 'Ik had je in Marathon na je werk moeten opwachten,' zei hij. 'Hier wil je er toch niet over praten.' 'Ik wil er nergens over praten, Jack. Maar jij moet het kennelijk kwijt, dus vooruit maar. Alleen, geen foto's. Als je foto's bij je hebt, laat ze dan in je tas zitten... Molly en Willy kunnen elk ogenblik terugkomen.'

'Hoeveel weet je?'

'Wat er in de *Miami Herald* en in de *Times* stond,' zei Graham. 'Twee gezinnen, die een maand na elkaar vermoord zijn. In Birmingham en Atlanta. Onder gelijksoortige omstandigheden.'

'Niet gelijksoortig. Dezelfde.'

'Hoeveel tips zijn er tot nu toe binnengekomen?'

'Zesentachtig toen ik vanmiddag langsging,' zei Crawford.

'Niet veel bijzonders. Geen van de bellers wist details te vertellen. Hij heeft de spiegels stukgesmeten en de scherven gebruikt. Geen van de tipgevers wist dat.'

'Wat heb je nog meer buiten de publiciteit gehouden?'

'Hij is blond, rechtshandig en vreselijk sterk. Hij draagt schoenen maat 44. Hij kan een paalsteek leggen. Er zijn alleen afdrucken van gladde handschoenen te vinden.'

'Dat heb je bekendgemaakt.'

'Hij is niet al te handig met sloten,' zei Crawford. 'De laatste keer heeft hij een glassnijder en een zuignap gebruikt om het huis binnen te komen. O, en hij heeft bloedgroep AB positief.'

'Is hij gewond geraakt?'

'Voor zover we weten niet. We hebben sperma en speeksel gevonden. Dat is onderzocht.' Crawford liet zijn blik over de vlakke zee dwalen. 'Will, ik wil je iets vragen. Je hebt hierover in de krant gelezen. De tweede zaak is breed uitgemeten op de televisie. Heb je er ooit over gedacht me te bellen?'

'Nee.'

'Waarom niet?'

‘Over het geval in Birmingham werden aanvankelijk weinig details bekendgemaakt. Het had van alles kunnen zijn... wraak, een bloedverwant.’

‘Maar na de tweede moord wist je waar het om ging.’

‘Ja. Een psychopaat. Ik heb je niet gebeld omdat ik dat niet wilde. Ik weet wie je hierbij helpen. Je hebt het beste lab tot je beschikking. Je hebt Heimlich in Harvard, Bloom van de universiteit in Chicago...’

‘En ik heb jou. Maar jij moet hier zo nodig motorboten repareren!’

‘Ik geloof niet dat ik je van veel nut zou zijn, Jack. Ik denk er nooit meer aan.’

‘Echt niet? Je hebt er twee te pakken gekregen. De laatste twee die we hadden, heb jij opgespoord.’

‘Hoe? Door dezelfde dingen te doen die jij en de anderen ook doen.’

‘Dat is niet helemaal waar, Will. Het gaat om jouw manier van denken.’

‘Volgens mij is er een hoop lulkoek verteld over de wijze waarop ik denk.’

‘Je hebt een aantal zetten gedaan die je nooit hebt uitgelegd.’

‘Het bewijs was er,’ zei Graham.

‘Zeker. Zeker was dat er. Meer dan genoeg... Achteraf. Vóór de ontknoping was er erg weinig waar we op af konden gaan.’

‘Je hebt de mensen die je nodig hebt, Jack. Ik geloof niet dat je met mij beter af bent. Ik ben hierheen gekomen om me daarvan los te maken.’

‘Dat weet ik. De laatste keer ben je gewond geraakt. Nu zie je er goed uit.’

‘Ik voel me ook best. Dat wil ik zo houden. Het heeft jou ook geraakt.’

‘Het heeft mij geraakt, maar niet zó.’

‘Daar gaat het niet om. Ik heb gewoon besloten ermee te stoppen. Ik geloof niet dat ik het kan uitleggen.’

‘Als je het niet meer zou kunnen zien... Mijn god, ik ben de eerste die dat kan begrijpen.’

‘Nee, dat is het niet. Zien... Het is nooit leuk, maar het lukt wel, zolang ze dood zijn. Het ziekenhuis, de interviews... dat is veel erger. Je moet het van je afschudden en blijven nadenken. Ik geloof niet dat ik dat nu nog zou kunnen. Ik zou wel kunnen kijken, maar ik zou niet meer nadenken.’

‘Ze zijn allemaal dood, Will,’ zei Crawford zo vriendelijk mogelijk.

Jack Crawford hoorde het ritme en de woordkeus van zijn eigen taalgebruik doorklinken in Grahams stem. Hij had Graham dat wel vaker horen doen bij anderen. Graham nam bij een indringend gesprek dikwijls de manier van spreken van de ander over. Aanvankelijk dacht Crawford dat hij het opzettelijk deed; dat het een truc was om de uitwisseling van woorden gaande te houden. Later besepte Crawford dat Graham het onwillekeurig deed, dat hij het soms zelfs probeerde te vermijden, maar daar niet in slaagde. Crawford tastte met twee vingers in de zak van zijn jas. Hij haalde twee foto’s te voorschijn en legde die met de beeldzijde naar boven op tafel. ‘Allemaal dood,’ zei hij.

Graham keek hem even aan voor hij de foto’s oppakte.

Het waren gewone kiekjes: een vrouw gevolgd door drie kinderen en een eend; ze droegen picknickspulletjes naar de oever van een meer. Een gezin dat bij een taart stond.

Na een halve minuut legde hij de foto’s weer neer. Met zijn vinger schoof hij ze over elkaar terwijl zijn blik naar het strand gleed, waar de jongen neerhurkte, iets in het zand scheen te onderzoeken. De vrouw stond erbij te kijken, een hand op haar heup, terwijl de golven rond haar enkels speelden. Ze boog haar hoofd naar achteren om het natte haar van haar schouders te schudden.

Zonder acht te slaan op zijn bezoeker keek Graham net zo lang naar Molly en de jongen als hij naar de foto’s had gekeken.

Crawford voelde zich tevreden. Met dezelfde zorgvuldigheid waarmee hij de plaats voor dit gesprek had uitgekozen, hield hij nu de voldoening uit zijn blik. Hij meende dat hij Graham had. Laat het maar pruttelen.

Drie opvallend lelijke honden kwamen op hun gemak aanlopen en ploften neer op de grond rond de tafel.

‘Allemachtig!’ zei Crawford.

‘Hoogstwaarschijnlijk zijn het honden,’ verklaarde Graham. ‘Er worden hier voortdurend puppy’s gedumpt. De leuke raak ik wel aan iemand kwijt. De rest blijft hier rondhangen en wordt groot.’ ‘Ze zien er weldoorvoed uit.’

‘Molly heeft een zwak voor loslopende honden.’

‘Je hebt hier een best leventje, Will. Met Molly en de jongen. Hoe oud is hij?’

‘Elf.’

‘Een knappe knul. Hij wordt beslist langer dan jij.’

Graham knikte. ‘Dat was zijn vader ook. Ik ben hier gelukkig. Dat besef ik heel goed.’

‘Ik had het idee om met Phyllis hierheen te komen. Florida. Een plek zoeken om me terug te trekken als ik gepensioneerd ben en dit gejaagde leven kan opgeven. Maar ze zegt dat al haar vriendinnen in Arlington wonen.’

‘Ik had haar nog willen bedanken voor de boeken die ze me in het ziekenhuis heeft gebracht, maar ik heb het nooit gedaan. Wil je het tegen haar zeggen?’

‘Dat zal ik doen.’

Twee kleine brutale vogels streken op de tafel neer in de hoop iets te eten te vinden. Crawford keek toe hoe ze rondhupten alvorens weer weg te vliegen.

‘Will, dit monster schijnt gelijk te lopen met de maan. Hij heeft de familie Jacobi in Birmingham op zaterdagavond 28 juni vermoord, met vollemaan. De Leeds in Atlanta heeft hij in de nacht van 26 juli, eergisteren, vermoord. Een dag vóór vollemaan. Dus met een beetje geluk hebben we iets meer dan drie weken voor hij weer toeslaat.’

Ik kan me niet voorstellen dat je hier rustig in de Keys wilt zitten wachten tot je erover leest in je *Miami Herald*. Verdomme, ik ben de paus niet! Ik schrijf je de wet niet voor, maar ik wil je wel vragen of je waarde aan mijn oordeel hecht, Will.’

‘Ja.’

‘Ik ben van mening dat we meer kans hebben hem vlug te pakken te krijgen als jij meehelpt. Verdomme, Will, pak je spullen en help ons! Ga naar Atlanta en Birmingham. Kijk daar rond. Kom dan naar Washington.’

Graham gaf geen antwoord.

Crawford wachtte tot vijf golven het strand overspoeld hadden. Toen stond hij op en slingerde zijn colbert over zijn schouder. ‘Laten we er na het eten verder over praten.’

‘Blijf hier eten.’

Crawford schudde zijn hoofd. ‘Ik kom straks wel terug. Er kunnen bij de Holiday Inn boodschappen voor me binnengekomen zijn. Bovendien moet ik nog een paar telefoontjes plegen. Bedank Molly in ieder geval.’

Crawfords huurauto deed een dunne stofwolk opwaaien, die neer-
sloeg op het struikgewas langs de schelpenweg.

Graham keerde terug naar de tafel. Hij was bang dat hij zich Sugarloaf Key zo zou herinneren: ijs dat in twee theeglazen lag te smelten, papieren servetjes die door de zeebries van de roodhouten tafel werden geblazen en Molly en Willy ver beneden hem op het strand.

Zonsondergang op Sugarloaf, de reigers zwijgen en de rode zon zwelt.

Will Graham en Molly Graham-Foster zaten op een uitgebeten stuk drijfhout, hun gezichten oranje in de zonsondergang, hun rug-
gen in violetkleurige schaduw.

Ze pakte zijn hand.

‘Crawford is bij me langsgelopen in de winkel vóór hij hierheen kwam,’ zei ze. ‘Hij vroeg hoe hij moest rijden naar ons huis. Ik heb geprobeerd je te bellen. Het zou wel handig zijn als je af en toe de telefoon eens oppakt. Toen we thuiskwamen, zagen we zijn auto staan en zijn we doorgelopen naar het strand.’

‘Wat heeft hij je nog meer gevraagd?’

‘Hoe het met je ging.’

‘En wat heb je gezegd?’

‘Ik heb gezegd dat het goed met je gaat en dat hij je verdomme met rust moest laten. Wat wil hij van je?’

‘Dat ik bewijsmateriaal bekijk. Ik ben forensisch-deskundige, Molly. Je hebt mijn diploma gezien.’

‘Je hebt een scheur in het behang met je diploma afgedekt, dat heb ik gezien, ja.’ Ze ging schrijlings op het stuk hout zitten om hem aan te kijken. ‘Als je je vroegere leven zou missen – wat je vroeger deed – zou je er volgens mij over praten. Dat doe je nooit. Je bent nu onbevangen, rustig en op je gemak... Dat vind ik heerlijk.’

‘We hebben het fijn samen, hè?’

Het kortstondige knippen met haar ogen vertelde hem dat hij iets beters had moeten zeggen. Voor hij iets wist te bedenken, praatte ze al verder.

‘Wat je voor Crawford hebt gedaan, was slecht voor jou. Hij heeft een heleboel anderen tot zijn beschikking. Godbetert de hele overheid vermoedelijk. Waarom kan hij ons niet met rust laten?’

‘Heeft Crawford je dat niet verteld? Hij was mijn superieur tijdens de twee zaken waarvoor ik de FBI-academie verliet om weer het veld in te gaan. Die twee zaken waren de enige die met deze te vergelijken zijn in al die jaren dat Jack dit werk al doet. Nu heeft hij weer zo’n zaak. Een dergelijk type psychopaat is uiterst zeldzaam. Hij weet dat ik... eh... ervaring heb.’

‘Ja, die heb je,’ zei Molly. Zijn hemd hing open en ze kon het gebogen litteken op zijn maag zien. Het was vingerbreed en verdikt en het werd nooit bruin. Het liep van zijn linkerheupbeen naar beneden en vervolgens omhoog naar zijn ribbenkast aan de andere kant.

Dr. Hannibal Lecter had dat met een stanleymes gedaan. Dit was gebeurd een jaar voor Molly Graham leerde kennen en het had bijna zijn dood betekend. Dr. Lecter, door de sensatiepers ‘Hannibal de Kannibaal’ genoemd, was de tweede psychopaat die Graham had gevangen.

Toen hij eindelijk uit het ziekenhuis was ontslagen, had Graham de FBI verlaten, was hij uit Washington vertrokken en had hij een baan gevonden als dieselmonteur bij de scheepswerf van Marathon in de Florida Keys. Het was een vak waarin hij was opgegroeid. Hij sliep in een caravan bij de werf tot hij Molly ontmoette en bij haar in haar gezellige, bouwvallige huis ging wonen.

Nu ging hij schrijlings op het stuk drijfhout zitten en pakte haar beide handen vast, terwijl hij haar voeten onder de zijne verborg. ‘Goed dan, Molly. Crawford denkt dat ik een speciale neus voor monsters heb. Het is een soort bijgeloof van hem.’

‘En denk jij dat ook?’

Graham keek naar drie pelikanen die achter elkaar boven het strand vlogen. ‘Molly, een intelligente psychopaat – vooral een sadist – is om diverse redenen moeilijk te vangen. In de eerste plaats is er geen aanwijsbaar motief, dus dat is niet de manier om hem te vinden. Verder heb je meestal geen enkele hulp van informanten. Weet je, bij de meeste arrestaties wordt meer gewerkt met lokvogels dan met spuurwerk, maar in een geval als dit zijn er gewoon geen aanwijzingen voor lokvogels. Misschien weet de dader zelf niet eens dat hij doet wat hij doet. Je moet het dus doen met de gegevens die je hebt. Je probeert zijn gedachtegang te reconstrueren. Je probeert een patroon te vinden.’

‘En je volgt en vindt hem,’ zei Molly. ‘Ik ben bang dat als je ach-

ter deze maniak – of wat hij dan ook is – aangaat, hij je hetzelfde zal aandoen als de vorige deed. Dat is het. Daar ben ik zo bang voor.’

‘Hij zal me nooit te zien krijgen of mijn naam horen, Molly. De politie moet hem oppakken als ze hem kunnen vinden. Niet ik. Crawford verlangt alleen maar een ander gezichtspunt.’

Ze keek hoe de rode zon zich boven de zee uitspreidde. Erboven gloeiden hoge wolken.

Graham hield van de manier waarop ze haar hoofd draaide, waar- bij ze hem ongekunsteld haar minst fraaie profiel toonde. Hij zag de kloppende ader in haar hals en herinnerde zich plotseling duidelijk de zoute smaak van haar huid. Hij slikte en zei: ‘Wat moet ik verdomme doen?’

‘Wat je allang besloten hebt. Als je hier blijft en er worden nog meer mensen vermoord, krijg je misschien een hekel aan deze plek. Je heldencomplex en al die flauwekul. Als het zo is, zou je me niets moeten vragen.’

‘En als ik het je wél vroeg, wat zou je dan zeggen?’

‘Blijf hier bij mij. Mij. Mij. Mij. En bij Willy. Ik zou hem er met de haren bijslepen, als dat enige zin had. Maar ik veronderstel dat ik mijn tranen moet drogen en je met mijn zakdoek moet nazwaaien. Als het allemaal verkeerd afloopt, heb ik tenminste de voldoening dat je het enige juiste gedaan hebt. Die zal ik dan zo lang smaken als een eresaluut duurt. Daarna kan ik naar huis en één kant van het bed openslaan.’

‘Ik zou me op de achtergrond houden.’

‘Ja, vast wel. Ik ben egoïstisch, hè?’

‘Dat kan me niets schelen.’

‘Mij ook niet. Het is hier fijn en veilig. Door wat je vroeger hebt meegemaakt, besef je dat. Waardeer je dat, bedoel ik.’

Hij knikte.

‘Ik wil dat niet verliezen. Op geen enkele manier,’ zei ze.

‘Nee. Dat zal niet gebeuren.’

De duisternis viel snel, laag aan de zuidwestelijke hemel verscheen Jupiter.

Vergezeld door de opkomende halve maan liepen ze terug naar het huis. Ver van het strand sprongen aasvissen voor hun leven.

Na het avondeten kwam Crawford terug. Hij had zijn jasje uitge-

trokken, zijn das afgedaan en zijn mouwen nonchalant opgerold. Molly vond Crawfords dikke witte onderarmen weerzinwekkend. Hij deed haar denken aan een akelig verstandige aap. Ze bracht hem zijn koffie onder de ventilator op de veranda en ging bij hem zitten terwijl Graham en Willy de honden gingen voeren. Ze zei niets. Nachtvinders tikten zachtjes tegen de horren.

‘Hij ziet er goed uit, Molly,’ zei Crawford. ‘Jullie allebei... gezond en bruin.’

‘Wat ik ook zeg, je neemt hem toch mee, hè?’

‘Ja. Ik moet wel. Ik kan niet anders. Maar ik zweer je, Molly, dat ik hem zal ontzien waar ik maar kan. Hij is veranderd. Het is geweldig dat jullie getrouwd zijn.’

‘Het gaat steeds beter met hem. Hij droomt nu niet zo vaak meer. Een tijdlang is hij geobsedeerd geweest door die honden. Nu verzorgt hij ze gewoon; hij praat niet meer de hele tijd over ze. Jij bent zijn vriend, Jack. Waarom kun je hem niet met rust laten?’

‘Omdat hij de pech heeft de beste te zijn. Omdat hij niet denkt zoals andere mensen. Op de een of andere manier krijgt de routine geen vat op hem.’

‘Hij denkt dat je hem wat aanwijzingen wilt laten nagaan.’

‘Dat wil ik ook. Niemand is daar zo goed in als hij. Maar hij heeft bovendien dat andere... verbeeldingskracht, projectievermogen. Noem het wat je wilt. Dat deel ervan vindt hij niet prettig.’

‘Dat zou jij ook niet vinden als je het had. Beloof me iets, Jack. Beloof me dat je erop toe zult zien dat hij er niet te nauw bij betrokken raakt. Ik denk dat het zijn dood zal betekenen als hij zou moeten vechten.’

‘Hij hoeft niet te vechten. Dat beloof ik je.’

Toen Graham de honden verzorgd had, hielp Molly hem met pakken.

2

Langzaam reed Will Graham langs het huis waar het gezin van Charles Leeds had gewoond en was gestorven. De vensters waren donker. Een buitenlicht brandde. Twee blokken verder parkeerde

hij zijn auto, en hij liep terug door de warme avond. In een kartonnen doos droeg hij de verslagen van de politie van Atlanta.

Graham had erop gestaan alleen te gaan. Elke andere aanwezige in het huis zou hem afleiden... Dat was de reden die hij Crawford had opgegeven. Maar hij had nog een andere, een persoonlijke reden: hij wist niet goed hoe hij zou reageren. Hij wilde niet dat er voortdurend ogen op hem gericht zouden zijn.

In het lijkenhuis had hij nergens last van gehad.

Het twee verdiepingen tellende stenen huis was door een bebost stuk grond van de weg gescheiden. Lange tijd stond Graham onder de bomen naar het huis te kijken. Hij probeerde zijn innerlijk tot bedaren te brengen. In zijn hoofd zwaaide een zilveren slinger duister heen en weer. Hij wachtte tot de slinger stil hing.

Enkele burenschouwen voorbij, keken steeds naar het huis en toen vlog de andere kant op. Een huis waarin vermoord is, is voor de burenschouwen verdacht, als het gezicht van iemand die hen verraden heeft. Alleen buitenstaanders en kinderen staren.

De gordijnen waren open, zag Graham opgelucht. Dat betekende dat er geen familieleden binnen waren geweest. Familieleden doen de gordijnen altijd dicht.

Hij liep om het huis heen, waarbij hij zich voorzichtig bewoog en geen zaklantaarn gebruikte. Twee keer bleef hij staan om te luisteren. De politie van Atlanta was van zijn aanwezigheid hier op de hoogte, maar de burenschouwen niet. Ze zouden zenuwachtig zijn. Misschien zouden ze schieten.

Hij tuurde door een raam aan de achterkant van het huis en kon langs silhouetten van meubelstukken helemaal door het huis heen kijken, tot het buitenlicht aan de voorkant. Er hing een zware geur van jasmijn in de lucht. Er liep langs bijna de hele achterkant van het huis een veranda. Op de verandadeur zat het zegel van de politie van Atlanta. Graham verwijderde het zegel en ging naar binnen. De deur van de veranda naar de keuken was voorzien van triplex waar de politie het glas eruit had gehaald. Bij het licht van zijn zaklantaarn ontsloot hij de deur met de sleutel die de politie hem had gegeven. Hij wilde de lichten aandoen. Hij wilde zijn glimmende insigne omspelden en wat officiële geluiden maken om zijn aanwezigheid te rechtvaardigen in het stille huis waar vijf mensen waren gestorven. Hij deed niets van dat alles. Hij liep de donkere keuken in en ging aan de ontbijttafel zitten.

Twee controlelampjes op het fornuis gloeiden blauw op in de duisternis. Hij rook boenwas en appels.

De thermostaat klikte en de airconditioning trad in werking. Graham schrok op bij het geluid en voelde een zweem van angst. Angst was hem vertrouwd. Met deze angst wist hij wel raad. Hij was gewoon bang en kon toch doorgaan.

Als hij bang was, kon hij beter zien en horen; hij kon zich minder duidelijk uitdrukken en soms maakte angst hem onhebbelijk. Hier was niemand meer om tegen te spreken, er was niemand meer die hij kon beledigen.

Razernij was dit huis binnengekomen via die deur in deze keuken, zich voortbewegend op schoenmaat vierenveertig. Zittend in de duisternis bespeurde hij de krankzinnigheid zoals een bloedhond een hemd ruikt.

Gedurende het grootste gedeelte van de dag en een deel van de avond had Graham de politierapporten over de Atlanta-moorden bestudeerd. Hij herinnerde zich dat het licht op de wasemkap boven het fornuis had gebrand toen de politie arriveerde. Hij deed het nu aan.

Aan de muur naast het fornuis hingen twee ingelijste merklappen. Op de ene stond: 'Een kus duurt niet eeuwig, koken wel'. Op de andere: 'Onze vrienden komen het liefste naar de keuken; daar voelen ze de hartslag van het huis en koesteren ze zich in haar gezelligheid.'

Graham keek op zijn horloge. Halftwaalf. Volgens de patholoog hadden de moorden plaatsgevonden tussen elf uur 's avonds en één uur 's nachts.

Allereerst was daar het binnendringen. Dat stelde hij zich voor... *De krankzinnige schoof de haak van de hordeur buiten. Hij stond in de duisternis van de veranda en haalde iets uit zijn zak. Een zuignap, misschien van het soort waarmee een puntenslijper op een bureaublad wordt bevestigd.*

Ineengedoken tegen de houten onderkant van de keukendeur bracht de krankzinnige zijn hoofd omhoog om door het glas te gluren. Hij stak zijn tong uit en bevochtigde de zuignap, drukte hem tegen het glas en klikte het hendeltje om, waardoor die op zijn plek werd gehouden. Een kleine glassnijder was met een touwtje aan de zuignap bevestigd, zodat hij een cirkel uit het glas kon snijden.

Zacht gekras van de glassnijder en een flinke tik om het glas te breken. Eén hand om te tikken, één hand om de zuignap vast te houden. Het glas mocht niet vallen. Het losgesneden stuk glas is enigszins eivormig doordat het touw zich rond de zuignap had gewonden toen hij aan het snijden was. Een licht schurend geluid als hij het stuk glas naar buiten trekt. Het kan hem niets schelen dat hij speeksel op het glas achterlaat.

Zijn hand in de strakke handschoen kruipt door het gat naar binnen, vindt het slot. De deur gaat geruisloos open. Hij is binnen. In het licht van de wasemkap kan hij zijn lichaam in deze vreemde keuken zien. Het is aangenaam koel in het huis.

Will Graham at twee Rennies. Het gekraak van de wikkeltjes toen hij die in zijn zak stopte, irriteerde hem. Hij liep door de woonkamer, terwijl hij zijn zaklantaarn gewoontegetrouw een flink eind voor zich uit hield. Hoewel hij de plattegrond bestudeerd had, ging hij één keer de verkeerde kant op voor hij de trap vond. De treden kraakten niet.

Nu stond hij in de deuropening van de ouderlijke slaapkamer. Zonder het licht van de zaklantaarn kon hij alles vaag onderscheiden. Een digitale wekker op een nachtkastje projecteerde de tijd op het plafond en een oranje nachtlampje brandde boven de plint bij de badkamer. De koperachtige geur van bloed was sterk.

Ogen die aan de duisternis gewend waren, konden voldoende zien. De krankzinnige kon meneer Leeds van zijn vrouw onderscheiden. Hij had voldoende licht om de kamer door te lopen, Leeds bij de haren te pakken en zijn keel door te snijden. Wat dan? Terug naar de schakelaar in de muur, een groet voor mevrouw Leeds en vervolgens het schot dat haar buiten gevecht stelde?

Graham deed de lichten aan en bloedspetters schreeuwden hem toe vanaf de muren, vanaf de matras en de vloer. De hele atmosfeer was bezoedeld met gegil. Hij kromp ineen bij het gekrijs in deze stille kamer vol met donkere, opgedroogde vlekken.

Graham ging op de vloer zitten tot zijn hoofd weer rustig was. Stil, stil, wees stil.

De hoeveelheid en de verscheidenheid van de bloedvlekken had verwarring gesticht onder de rechercheurs van Atlanta die de misdaad probeerden te reconstrueren. Alle slachtoffers waren afgeslacht in hun bed aangetroffen. Dat was niet te rijmen met de plaatsen waar de bloedvlekken zich bevonden. In het begin dachten ze

dat Charles Leeds in de kamer van zijn dochter was overvallen en dat zijn lichaam naar de ouderlijke slaapkamer was gesleept. Deze lezing moesten ze herzien nadat ze de patronen van de bloedspatten nauwkeuriger onderzocht hadden. De exacte handelingen van de moordenaar waren voorsnog niet vastgesteld.

Nu, geholpen door het autopsierapport en de laboratoriumverslagen, begon Will Graham een idee te krijgen hoe het gegaan moest zijn. De indringer had Charles Leeds de keel doorgesneden terwijl die naast zijn vrouw lag te slapen, was toen teruggelopen naar de muurschakelaar en had het licht aangedaan... een gladde handschoen had haren en haarvet afkomstig van meneer Leeds' hoofd op de lichtsakelaar achtergelaten. Hij had mevrouw Leeds neergeschoten toen ze overeind kwam, waarna hij naar de kamers van de kinderen was gegaan. Leeds was, ondanks zijn doorgesneden keel uit bed gestrompeld en had geprobeerd de kinderen te beschermen, terwijl het bloed uit de doorgesneden slagader gutste. Hij was weggeduwd, was gevallen en was samen met zijn dochter in haar kamer gestorven.

Een van de twee jongens was in bed doodgeschoten. De andere jongen was eveneens in bed aangetroffen, maar hij had plukken stof in zijn haar. De politie was van mening dat hij onder zijn bed vandaan was gehaald en toen was doodgeschoten.

Toen ze allemaal dood waren – behalve misschien mevrouw Leeds – was het vernielen van de spiegels begonnen, het selecteren van de scherven, waarna de moordenaar zich verder aan mevrouw Leeds had gewijd.

Graham had volledige kopieën van alle autopsieprotocollen bij zich. Hij bekeek dat van mevrouw Leeds. De kogel was rechts van haar navel haar lichaam binnengedrongen en was blijven steken in haar lendewervels, maar wurging was de doodsoorzaak.

De verhoogde hoeveelheid serotonine en vrije histamine in de schotwond wees erop dat ze nadat ze getroffen werd nog minstens vijf minuten had geleefd. Het histaminegehalte was hoger dan het serotoninegehalte, dus had ze niet langer dan vijftien minuten geleefd. De meeste van haar overige verwondingen waren vermoedelijk – maar dat stond niet vast – na het intreden van de dood toegebracht. Als die overige verwondingen inderdaad postmortaal waren, wat had de moordenaar dan gedaan in de tijd dat mevrouw Leeds op haar dood lag te wachten, vroeg Graham zich af.

Zich Leeds van het lijf houden en de anderen vermoorden... alles goed en wel, maar dat zou niet meer dan een minuut in beslag hebben genomen. Het verbrijzelen van de spiegels. Maar wat nog meer?

De rechercheurs uit Atlanta hadden hun werk grondig verricht. Onvermoeibaar hadden ze gemeten en gefotografeerd, alles hadden ze uitgekamd en tot in de kleinste hoekjes onderzocht en zelfs de afvoerbuizen hadden ze opengemaakt. Niettemin ging Graham zelf nog eens op onderzoek uit.

Aan de hand van de politiefoto's en de gemarkeerde omtrekken op de matrassen kon Graham zien waar de lichamen waren gevonden. Het bewijs – nitraatsporen op het beddengoed bij de schotwonden – duidde erop dat ze waren gevonden in vrijwel dezelfde posities als waarin ze waren gestorven.

Maar de enorme hoeveelheid bloedvlekken en de grillige glijsporen op het tapijt in de hal bleven onverklaarbaar. Een van de rechercheurs had geopperd dat enkele van de slachtoffers hadden getracht kruipend voor de moordenaar weg te vluchten. Graham geloofde dat niet... de moordenaar had hen kennelijk weggesleept nadat ze dood waren en ze vervolgens teruggesleept naar de plaatsen waar hij hen gedood had.

Wat hij met mevrouw Leeds had gedaan, was duidelijk. Maar hoe zat het met de anderen? Die had hij niet, zoals mevrouw Leeds, verder misvormd. De kinderen hadden allemaal één schotwond in het hoofd. Charles Leeds was, rochelend bloed opgevend, doodgebloed. Het enige wat er verder nog op zijn lichaam te vinden was, was een oppervlakkige afdruk van een band rond zijn borst, die waarschijnlijk na zijn dood ontstaan was. Wat had de moordenaar met hen gedaan nadat hij ze had gedood?

Graham haalde de politiefoto's te voorschijn, evenals de laboratoriumrapporten over de individuele organische en bloedvlekken in de kamer en de standaardreferentietekeningen van bloeddruppelbanen.

Minutieus onderzocht hij de kamers boven, waarbij hij probeerde de verwondingen in verband te brengen met de vlekken en de gebeurtenissen te reconstrueren. Elke spat tekende hij op een schets op schaal van de ouderlijke slaapkamer, waarbij hij gebruik maakte van de standaardreferentietekeningen om de richting en snelheid van de bloedspatten te beoordelen. Op deze manier hoopte

hij erachter te komen hoe de lichamen op bepaalde momenten hadden gelegen.

Hier was een krans van drie bloedvlekken die schuin omhoog en rond een hoek van de slaapkamermuur liep. Op het tapijt eronder waren drie vage vlekken te zien. De muur boven het hoofdeinde van het bed, aan de kant van Charles Leeds, vertoonde bloedspetters en er zaten vegen op de plinten. Grahams schets begon zo langzamerhand te lijken op een cijferpuzzel waarin de cijfers waren weggelaten. Hij staaarde ernaar, keek de kamer rond en richtte zijn blik vervolgens weer op de schets tot hij er hoofdpijn van kreeg.

Hij ging naar de badkamer en pakte zijn laatste twee aspirientjes, die hij innam met wat water uit de kraan van de wastafel. Hij maakte zijn gezicht nat en droogde het met een slip van zijn shirt af. Water spetterde op de grond. Hij was vergeten dat de afvoer was opengemaakt. Afgezien van de kapotte spiegel en de sporen van het rode poeder voor vingerafdrukken, dat drakenbloed genoemd werd, zag de badkamer er ordelijk uit. Tandborstels, gezichtscrèmes en een scheerapparaat lagen netjes op hun plaats.

De badkamer zag eruit alsof het gezin er nog steeds gebruik van maakte. De panty van mevrouw Leeds hing over het handdoekenrekje, waar ze hem had opgehangen om te drogen. Hij zag dat ze een van de benen had afgeknipt omdat er een ladder in zat; op die manier kon ze twee eenbenige panty's over elkaar aantrekken en zo geld uitsparen. De uitgekiende, huiselijke zuinigheid van mevrouw Leeds trof hem: Molly deed precies hetzelfde.

Graham klom door een raam op het dak van de veranda en ging op de korrelige dakbedekking zitten. Hij sloeg zijn armen om zijn knieën en voelde hoe zijn vochtige shirt kil tegen zijn rug plakte. Hij blies de geur van het bloedbad uit zijn neusgaten.

De lichten van Atlanta gaven de nachtelijke hemel een roestige kleur en de sterren waren nauwelijks zichtbaar. In de Keys zou de nacht helder zijn. Hij had met Molly en Willy naar vallende sterren kunnen kijken, luisterend naar het suizende geluid dat een vallende ster volgens hen moest maken. De Delta Aquariden-meteoreenzwerm was op zijn hoogtepunt en Willy was ervoor opgebleven.

Hij huiverde en snoof opnieuw. Hij wilde nu niet aan Molly denken. Dat was smakeloos en bovendien leidde het hem af.

Met dit soort dingen had Graham vaak problemen. Dikwijls waren zijn gedachten niet erg fijntjes. Zijn geest kon geen doeltreffend onderscheid maken. Wat hij zag en ondervond, raakte al het andere dat hij wist. Sommige verbindingen waren moeilijk te verdragen. Maar hij kon ze niet vóór zijn, ze niet blokkeren en terugdringen. Zijn aangeleerde waarden van fatsoen en gepastheid werden verdrongen, geschokt door zijn herinneringen, ontzet in zijn dromen; jammer dat zijn schedeldak geen fort huisvestte voor datgene wat hij beminde. Zijn associaties kwamen met de snelheid van het licht. Zijn waardeoordelen waren te vergelijken met boeiende lectuur. Ze konden nooit zijn gedachten in stand houden en leiden.

Hij beschouwde zijn eigen mentaliteit als belachelijk maar nuttig, als een uit een gewei gemaakte stoel. Hij kon er niets aan veranderen.

Graham deed de lichten in het huis van de familie Leeds uit en ging via de keuken naar buiten. Het licht van zijn zaklantaarn bescheen op de veranda aan de achterkant van het huis een fiets en een rieten hondenmand. In de achtertuin stond een hondenhok, met daarvoor een etensbak.

Dit duidde erop dat de familie Leeds in hun slaap verrast werd. Terwijl hij de zaklantaarn tussen kin en borst klemde, maakte hij een notitie: *Jack, waar was de hond?*

Graham reed terug naar zijn hotel. Hoewel er, om halfvijf in de morgen, maar weinig verkeer op de weg was, moest hij zich toch op het rijden concentreren. Hij had nog steeds hoofdpijn en keek uit naar een apotheek die de hele nacht geopend was.

Hij vond er een in Peachtree. Bij de deur zat een nachtwaker te dutten. Een apotheker, wiens witte jas zo smerig was dat zelfs de hoofd-roos erop zichtbaar was, verkocht Graham aspirine. Het verblindende licht in de zaak deed pijn. Graham had een hekel aan jonge apothekers. Ze maakten een smerige indruk. Dikwijls waren ze zelfvoldaan en hij vermoedde dat ze thuis niet te genieten waren.

‘Verder nog iets?’ vroeg de apotheker, met zijn vingers boven de toetsen van de kassa. ‘Nou?’

De FBI van Atlanta had een kamer voor hem geboekt in een belachelijk hotel vlak bij het nieuwe Peachtree Center. Het had glazen liften in de vorm van een cocon om hem erop attent te maken dat hij nu in een echte stad was.

Op weg naar boven deelde Graham de lift met twee congresgangers, die naamplaatjes droegen waarop 'Hoi!' stond afgedrukt. Ze hielden zich vast aan de stang langs de wand en keken uit over de lobby terwijl ze naar boven gleden.

'Kijk... daar heb je Wilma,' zei de langste van de twee. 'Alle machtig, wat zou ik die graag eens te grazen nemen!'

'Haar naaien tot ze om genade smeekt,' zei de ander. Angstig en geil, en woede om de angst.

'Zeg... weet je waarom een vrouw benen heeft?'

'Nou?'

'Dan laat ze geen spoor achter als een slak.'

De liftdeuren gingen open.

'Is het hier? Hier is het,' zei de lange. Hij stootte tegen de zijwand aan toen hij de lift uit waggelde.

'De lamme helpt de blinde,' zei de ander.

Graham legde de kartonnen doos op de toilettafel in zijn kamer. Toen pakte hij hem weer op en stopte hem in een lade waar hij hem niet kon zien. Hij had zijn buik vol van de starende doden. Hij wilde Molly bellen, maar het was nog te vroeg.

Om acht uur 's morgens had hij een bespreking op het hoofdbureau van de politie van Atlanta. Hij zou hun maar weinig kunnen vertellen.

Hij moest maar proberen wat te slapen. Zijn geest was een rumoerig logement vol twistzieke geluiden en ergens verderop in de gang waren ze aan het ruziën. Hij voelde zich als verdoofd en leeg. Voor hij ging liggen, dronk hij een whisky uit het glas op de wastafel. De duisternis drukte te zwaar op hem. Hij deed het licht in de badkamer aan en ging daarna weer in bed liggen. Hij stelde zich voor dat Molly in de badkamer haar haren stond te borstelen.

Passages uit de autopsierapporten weerklonken in zijn geest met zijn eigen stem, hoewel hij ze nooit hardop gelezen had... 'de feces waren gevormd... een spoor van talkpoeder op het rechteronderbeen. Beschadiging van de binnenste oogkaswand veroorzaakt door het binnendringen van een scherp spiegelglas...'

Graham probeerde te denken aan het strand van Sugarloaf Key, probeerde de golven te horen. Hij haalde zich zijn werkbank voor de geest en dacht na over de veerregelaar voor de waterklok die hij en Willy aan het bouwen waren. Hij neuriede 'Whiskey River' en probeerde zich in gedachten 'Black Mountain Rag' van het be-

gin tot het eind te herinneren. Molly's muziek. Het gitaargedeelte van Doc Watson ging goed, maar op het moment dat de viool inviel, raakte hij altijd de draad kwijt. In de achtertuin had Molly geprobeerd hem de klompdansen te leren en ze sprong in het rond... en eindelijk viel hij in slaap.

Nog geen uur later werd hij stijf en zwetend wakker. Tegen het licht vanuit de badkamer zag hij het kussen naast zich en daar lag mevrouw Leeds, aan stukken gescheurd en gebeten, met glazige ogen en bloed dat als de poten van een bril langs haar slapen en oren liep. Hij kon zijn hoofd niet draaien om haar aan te kijken. Zijn hersens krijsten als een rookmelder en hij stak zijn hand uit en voelde droog beddengoed.

Door het stellen van die daad voelde hij zich onmiddellijk enigszins opgelucht. Met bonkend hart stond hij op en trok een droog shirt aan. Het natte gooide hij in de badkuip. Hij kon zich er niet toe brengen op de droge helft van het bed te gaan liggen. In plaats daarvan legde hij een handdoek op de plaats waar hij had liggen zweten en ging daarop liggen, steunend tegen het houten hoofd-einde met een stevige borrel in zijn hand. Hij sloeg een derde ervan achterover.

Hij probeerde ergens aan te denken, onverschillig waaraan. Ten slotte dacht hij aan de apotheek waar hij de aspirine had gekocht; misschien omdat het zijn enige ervaring die dag was die geen verband hield met de dood.

Hij kon zich van vroeger drogisterijen herinneren met fristapinstallaties. Als jongen hadden die oude drogisterijen iets stiekems voor hem gehad. Als je er naar binnen ging, dacht je er altijd over om condooms te kopen. Of je die nodig had of niet. Op de planken lagen dingen waarnaar je niet al te lang mocht kijken.

In de apotheek waar hij de aspirine had gekocht, lagen de voorbehoedsmiddelen met hun geïllustreerde verpakkingen op een opvallende plaats achter de kassa, tentoongesteld als kunstvoorwerpen.

Hij gaf de voorkeur aan de drogisterijen uit zijn kinderjaren. Graham was bijna veertig en het gevoel van de wereld van toen begon aan hem te trekken, als een groot anker dat in een zware storm achter hem aansleepte.

Hij dacht aan Smoot. Ouwe Smoot had de fristap bediend en was als bedrijfsleider in dienst van de eigenaar van de plaatselijke drug-

store toen Graham nog een kind was. Smoot, die tijdens zijn werk dronk, vergat het zonnescherm naar beneden te doen waardoor het plastic in de etalage smolt. Smoot vergat de koffiemachine uit te schakelen, waardoor de brandweer moest uitrukken. Smoot verkocht ijsjes aan kinderen op de pof.

Zijn grootste vergrijp was het bestellen van vijftig poppen van een vertegenwoordiger, terwijl de eigenaar met vakantie was. Toen deze terugkeerde, stuurde hij Smoot voor een week de laan uit. Daarna hielden ze een poppenverkoop. De vijftig poppen werden in een halve cirkel in de etalage gezet, zodat ze iedereen die naar binnen keek aanstaarden.

Ze hadden grote ogen, korenbloemblauw. Het was een boeiend gezicht en Graham had er lang naar staan kijken. Hij wist dat het maar poppen waren, maar hij voelde hun aandacht op zich gericht. Al die ogen die hem aanstaarden. Veel mensen bleven staan om naar de poppen te kijken. Gipsen poppen, allemaal met hetzelfde dwaze spuuglokje... toch was zijn gezicht onder hun geconcentreerde blik gaan gloeien.

Graham begon zich op het bed wat te ontspannen. Starende poppen! Hij nam een slok, hield zijn adem in en verslikte zich meteen. Hij tastte naar het bedlampje en pakte de kartonnen doos uit de lade. Hij haalde de autopsierapporten van de drie kinderen Leeds en zijn schets van de ouderlijke slaapkamer te voorschijn en spreidde alles op het bed uit.

Daar waren de drie bloedvlekken die langs de muur omhoog en de hoek om gingen en daar de corresponderende vlekken op het tapijt. Daar waren de afmetingen van de drie kinderen. Broertje, zusje, grote broer. Gelijk. Gelijk. Gelijk.

Ze hadden naast elkaar tegen de muur gezeten, met hun gezichten naar het bed. Een publiek. Een dood publiek. En Leeds. Rond zijn borst vastgebonden tegen het hoofdeinde van het bed. Zodanig dat hij rechtop zat. Dat bleek uit de afdruk van de band rond zijn borst en de vlek op de muur boven het hoofdeinde.

Waar hadden ze naar gekeken? Nergens naar. Ze waren allemaal dood. Maar hun ogen waren open. Ze keken naar een voorstelling, met in de hoofdrollen de krankzinnige en het lichaam van mevrouw Leeds, naast meneer Leeds in het bed. Een publiek. De gek kon zich tot hun gezichten wenden.

Graham vroeg zich af of hij een kaars had aangestoken. Het flik-

kerende licht zou uitdrukking op hun gezicht gesimuleerd hebben. Er was geen kaars gevonden. Misschien zou hij de volgende keer op dat idee komen...

Deze eerste kleine link tot de moordenaar jeukte en prikte als een bloedzuiger. Graham beet in het laken en dacht na.

Waarom heb je hen nog eens verplaatst? Waarom heb je ze daar niet laten zitten? vroeg Graham zich af. *Er is iets met je wat je voor me wilt verbergen. Iets waarvoor je je schaamt. Of is het soms iets wat ik beslist niet te weten mag komen?*

Heb je hun ogen geopend?

Mevrouw Leeds was mooi, hè? Je deed het licht aan nadat je zijn keel had doorgesneden, zodat mevrouw Leeds hem kon zien vallen, hè? Het was afschuwelijk om handschoenen te moeten dragen toen je haar aanraakte, hè?

Er zat talkpoeder op haar been.

Er stond geen talkpoeder in de badkamer.

Het leek net of iemand anders die twee feiten op vlakke toon uitsprak.

Je hebt je handschoenen uitgetrokken, hè? Het poeder kwam uit een rubber handschoen toen je die uittrok om haar aan te raken, NIETWAAR? SMEERLAP? Je hebt haar met je blote handen aangeraakt en daarna heb je je handschoenen weer aangetrokken en haar afgeveegd.

Maar HEB JE HUN OGEN GEOPEND toen je je handschoenen uit had?

Jack Crawford beantwoordde de telefoon toen die voor de vijfde keer overging. Al vele malen was hij 's nachts door de telefoon gestoord. Hij was dan ook niet verrast.

'Jack, met Will.'

'Ja, Will.'

'Houdt Price zich nog steeds met verborgen vingerafdrukken bezig?'

'Ja. Hij gaat er niet veel meer op uit. Doet alleen nog maar vingerafdrukken.'

'Ik vind dat hij naar Atlanta moet komen.'

'Waarom? Je zei zelf dat de man die ze hier hebben goed is.'

'Hij is ook goed, maar niet zo goed als Price.'

'Wat moet hij doen? Waar moet hij naar kijken?'

'De vinger- en teennagels van mevrouw Leeds. Ze zijn gelakt, het

is een glad oppervlak. En de hoornvliezen van al hun ogen. Ik vermoed dat hij zijn handschoenen uit heeft gedaan, Jack.’
‘Jezus, dan mag Price wel opschieten,’ zei Crawford. ‘Vanmiddag is de begrafenis.’

3

‘Volgens mij moest hij haar aanraken,’ zei Graham als begroeting. Crawford overhandigde hem een bekertje Cola uit het apparaat dat op het hoofdbureau van politie stond. Het was tien voor acht ’s morgens.

‘Ja, hij heeft met haar rondgezeuld,’ zei Crawford. ‘Op haar polsen en achter haar knieën waren afdrukken van zijn greep te zien. Maar allemaal van niet-poreuze handschoenen. Geen zorgen: Price is hier. Die ouwe brompot. Hij is op dit moment op weg naar het begrafenisgebouw. Het lijkenhuis heeft de lichamen vannacht vrijgegeven, maar de begrafenisonderneming doet nog niets. Je ziet er verwilderd uit. Heb je wel wat geslapen?’

‘Een uurtje misschien. Ik geloof dat hij haar met zijn blote handen moest aanraken.’

‘Ik hoop dat je gelijk hebt, maar het lab in Atlanta zweert dat hij de hele tijd latex handschoenen heeft gedragen,’ zei Crawford. ‘De scherven van de spiegel vertoonden van die gladde afdrukken. Op de achterkant van de scherf die hij tussen de schaamlippen had geduwd, zat een afdruk van de wijsvinger, op de voorkant een smoezelige afdruk van de duim,’ zei Graham.

‘Die heeft hij schoongeveegd nadat hij die had geplaatst, zodat hij zijn ellendige tronie erin kon zien, vermoed ik,’ zei Graham.

‘De scherf in haar mond zat onder het bloed. Hetzelfde geldt voor de ogen. Hij heeft geen enkele keer zijn handschoenen uitgedaan.’

‘Mevrouw Leeds was een knappe vrouw,’ zei Graham. ‘Je hebt de familiefoto’s toch gezien? Tijdens een intiem samenzijn zou ik haar huid willen aanraken. Jij niet?’

‘*Intiem?*’ De afkeer klonk door in Crawfords stem. Plotseling zocht hij drukdoenerig in zijn zakken naar kleingeld.

‘Intiem... Ze hadden alle privacy. De anderen waren dood. Hij had

hun ogen kunnen openen of sluiten, net wat hij maar wilde.’
‘En hoe hij het maar wilde,’ zei Crawford. ‘Natuurlijk hebben ze haar huid op vingerafdrukken onderzocht. Niets. In haar hals hebben ze de afdruk van een hand gevonden.’
‘Het rapport zei niets over zoeken naar vingerafdrukken op de nagels.’
‘Ik denk dat haar vingernagels besmeurd waren toen ze de uitstrijkjes namen. Het materiaal onder haar nagels was afkomstig van haar eigen handpalmen. Ze heeft hem nergens gekrabd.’
‘Ze had mooie voeten,’ zei Graham.
‘Mmmm. Laten we naar boven gaan,’ zei Crawford. ‘De troepen staan op het punt zich te verzamelen.’

Jimmy Price had heel wat uitrusting bij zich – twee zware koffers plus zijn cameratas en statief. Met veel gestommel betrad hij het Lombard Uitvaartcentrum in Atlanta. Hij was een tengere oude man en zijn humeur was er na de lange taxirit vanaf het vliegveld tijdens de ochtendspits niet beter op geworden.

Een overgedienstige jongeman met een modieus kapsel bracht hem haastig naar een in abrikoos- en roomtinten aangekleed kantoor. Het bureau was leeg, behalve voor een sculptuur dat *De biddende handen* voorstelde.

Price stond de vingertoppen van de biddende handen te bestuderen toen meneer Lombard binnenkwam. Uiterst nauwkeurig controleerde Lombard de introductiepapieren van Price.

‘Uw kantoor of agentschap of hoe het ook heet in Atlanta heeft me natuurlijk gebeld, meneer Price. Maar gisteravond hebben we een onaangenaam heerschap door de politie moeten laten verwijderen omdat hij probeerde foto’s te maken voor de *National Tattler*. Daarom ben ik extra voorzichtig. U zult dat vast wel begrijpen. Meneer Price, de lichamen werden ons pas om één uur vanmorgen ter beschikking gesteld en de begrafenis is vanmiddag om vijf uur. We kunnen die eenvoudig niet uitstellen.’

‘Dit zal niet zoveel tijd in beslag nemen,’ zei Price. ‘Ik heb één redelijk begaafde assistent nodig. Heeft u die? En heeft u de lichamen aangeraakt, meneer Lombard?’

‘Nee.’

‘Ga na wie dat wel heeft gedaan. Ik zal van allemaal de vingerafdrukken moeten nemen.’